

Soutěž na novou čistírnu vyvrcholila před 90 lety

22.10.2024 - Kryštof Drnek | Pražské vodovody a kanalizace

Bubenečská čistírna, která byla navržena uznávaným inženýrem Williamem Heerlein Lindleyem, byla dokončena v roce 1906. Po několik následujících desetiletí sloužila k čištění odpadních vod z rozrůstající se Prahy. Lindleyova kanalizační síť byla na svou dobu revoluční, ale s postupem času se ukázalo, že kapacita a technologie mechanické sedimentace kalů již nejsou dostačující pro rychle se rozšiřující město. Po první světové válce začaly být problémy s nedostatečnou kapacitou stále patrnější, a bylo proto nezbytné přistoupit k výstavbě nové, modernější čistírny.

V roce 1933 město Praha společně s Kanalizační kanceláří vyhlásilo veřejnou soutěž na novou čistírnu odpadních vod. Předcházející pokusy o vyřešení tohoto problému nebyly úspěšné – ve 20. letech vznikly tři různé projekty, které navrhovaly umístění nové čistírny mimo Prahu, konkrétně do Řeže, nebo na Císařský ostrov. Ani jeden z těchto návrhů však nezískal jednoznačnou podporu odborné veřejnosti, a proto bylo rozhodnuto o vypsání nové soutěže, která měla přinést definitivní řešení.

Soutěž byla vyhlášena 2. května 1933 a její uzávěrka byla stanovena na 15. března 1934. Do soutěže bylo nakonec přihlášeno celkem patnáct projektů – třináct oficiálně a dva mimo soutěž. Tento nečekaný zájem a počet návrhů způsobil, že se rozhodovací proces protáhl na celý rok. Přestože se odborná komise snažila najít nejvhodnější řešení, první cena nakonec udělena nebyla. Byly však uděleny dvě druhé ceny a jedna třetí. Dva projekty, které získaly druhé místo, nesly názvy „Dorr“ a „Čistá půda“ a oba navrhovaly umístění čistírny mimo Prahu. „Dorr“ navrhoval čistírnu v oblasti Podhoří a „Čistá půda“ na již zakoupené pozemky v Řeži. Třetí místo obsadil projekt s názvem „Roztoky“, který navrhoval umístění čistírny do Roztok u Prahy.

Všechny tři oceněné projekty měly společnou technologii biologické aktivace kalu, což bylo moderní řešení, které v té době nabízelo vyšší účinnost čištění odpadních vod. Lišily se však v detailech použité technologie. Některé další projekty předložené v soutěži nabízely alternativní způsoby čištění, například přirozené biologické čištění pomocí závlah zemědělské půdy nebo pomocí biologických rybníčků. Zajímavý byl také projekt s názvem „Hygiena 3“, který přišel s inovativní myšlenkou čištění vody prostřednictvím elektrolýzy. I když se ukázalo, že by tento způsob byl příliš nákladný kvůli vysoké spotřebě hliníku na elektrodách, projekt byl zakoupen pro svou originalitu.

Přestože soutěž přinesla řadu zajímavých návrhů a inovací, nepodařilo se městu Praha rozhodnout, který projekt by byl nejvhodnější pro realizaci. Během druhé světové války se projekty několikrát přesouvaly mezi různými lokalitami, přičemž pozemky v Řeži a na Císařském ostrově zůstaly hlavními variantami. Nakonec byla nová čistírna odpadních vod umístěna na Císařský ostrov, kde byla postavena a uvedena do provozu až v roce 1965, resp. 1967. Původní čistírna v Bubenči, která sloužila Praze od roku 1906, tak zůstala v provozu déle, než se původně předpokládalo, a fungovala s původním vybavením více než 60 let.

Díky této historii si můžeme uvědomit, jak zásadní roli hrají čistírny odpadních vod ve vývoji moderních měst. Město Praha se vždy snažilo o inovativní řešení, a i když některé projekty zůstaly nerealizované, jejich přínos k technologickému pokroku a rozvoji urbanistické infrastruktury je nepopiratelný. Dnešní čistírny navazují na tuto tradici a pečlivě se starají o udržitelné čištění vody, což je důležitým krokem k ochraně životního prostředí a zdraví budoucích generací.

<https://www.pvk.cz/aktuality/soutez-na-novou-cistirnu-vyvrcholila-pred-90-lety>